

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Εκπαιδευτικό Υλικό ΕΑΝ

Οδηγίες για τα Εκπαιδευτικά σενάρια και τις δραστηριότητες σχετικά με την
εισαγωγή της αγγλικής γλώσσας στο νηπιαγωγείο

Πράξη

«ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΟ
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ (ΕΑΝ)» Κωδικός ΟΠΣ (ΜΙΣ) 5093563

Υποέργο 1

«ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ - ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ
ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ»

Επιστημονικά Υπεύθυνη: Θωμαή Αλεξίου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, ΑΠΘ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αγαπητοί/ές Εκπαιδευτικοί,

Το παρόν αρχείο έχει στόχο να σας παρουσιάσει και να αναλύσει τη δομή των εκπαιδευτικών σεναρίων, να απαντήσει σε ερωτήματα που ενδέχεται να σας δημιουργηθούν κατά την προσπέλασή τους και, παράλληλα, να αποτελέσει μια συνοπτική τεκμηρίωση της ευρύτερης φιλοσοφίας που διαπερνά τον σχεδιασμό τους.

Τα προτεινόμενα εκπαιδευτικά σενάρια ανταποκρίνονται στη φιλοσοφία του προγράμματος ΕΑΝ, συμφωνούν με το ιδιαίτερο πλαίσιο και το Πρόγραμμα Σπουδών του νηπιαγωγείου, λαμβάνουν υπόψη τα ιδιαίτερα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά των παιδιών της προσχολικής ηλικίας, ενσωματώνουν τις πιο σύγχρονες εκπαιδευτικές μεθόδους για την εκμάθηση γλωσσών και αξιοποιούν παιδαγωγικές πρακτικές του νηπιαγωγείου καθώς και σύγχρονα ψηφιακά εργαλεία. Επιπλέον, τα σενάρια προσφέρουν ένα πλαίσιο μάθησης με νόημα και σκοπό ώστε οι δραστηριότητες να μη λειτουργούν απομονωμένα στη μαθησιακή διαδικασία.

Βασικά εκπαιδευτικά πλαίσια των σεναρίων αποτελούν: τραγούδια, ρίμες, ποιήματα, σύντομες ιστορίες, παιχνίδια, κατασκευές και ό,τι άλλο συντελεί στην παιγνιώδη εκμάθηση και συμβάλει ουσιαστικά στην ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών προσχολικής ηλικίας. Δίνεται έμφαση στον προφορικό λόγο μόνο, σε πολυαισθητηριακές βιωματικές προσεγγίσεις, στη συχνή αλλά όχι ανούσια επανάληψη και στην επαναφερόμενη γνώση.

Τα εργαλεία που μπορούν να χρησιμοποιούν οι εκπαιδευτικοί είναι τα ψηφιακά εργαλεία, ανοιχτοί εκπαιδευτικοί πόροι αλλά και εικόνες (flashcards), πραγματικά αντικείμενα (realia), εκπαιδευτικά παιχνίδια που διαθέτουν τα νηπιαγωγεία όπως παζλ και επιτραπέζια, και διάφορα υλικά και μέσα, φυσικά και τεχνητά.

Η προσέγγιση που υιοθετήσαμε ως καταλληλότερη για τη συγκεκριμένη ηλικία και το εκπαιδευτικό πλαίσιο είναι η Ολιστική Εκμάθηση Περιεχομένου και Γλώσσας- CLIL (Content and Language Integrated Learning) που σημαίνει πως δίνεται ταυτόχρονα έμφαση στη γλώσσα και σε κάποιο άλλο θεματικό πεδίο, ακολουθώντας, εξάλλου, τη διαθεματική και διεπιστημονική προσέγγιση που εφαρμόζεται στο νηπιαγωγείο. Άρα, όλα τα προτεινόμενα εκπαιδευτικά σενάρια είναι **εκπαιδευτικά σενάρια CLIL**. Προχωρώντας στη δομή του σεναρίου, κάθε σενάριο ακολουθεί μια συγκεκριμένη θεματική ανάπτυξη ώστε να διευκολυνθείτε στην κατανόηση της πληροφορίας αλλά και να υποστηριχθείτε στην ανάπτυξη των δικών σας σεναρίων.

Ειδικότερα, η δομή κάθε εκπαιδευτικού σεναρίου είναι η εξής:

1. Τίτλος σεναρίου
2. Θεματική κατηγορία
3. Λογική σεναρίου
4. Προεργασία παιδιών και εκπαιδευτικών
5. Μαθησιακοί στόχοι
6. Υλικά και μέσα
7. Περιγραφή της διαδικασίας και των προτεινόμενων δραστηριοτήτων
8. Προτάσεις διαμορφωτικής αξιολόγησης

Πριν παρουσιάσουμε αναλυτικά τα παραπάνω, είναι σημαντικό να αποσαφηνίσουμε μια κομβική επιλογή του προγράμματος EAN. Με στόχο να παρουσιάσουμε ένα υλικό που ανταποκρίνεται στις εκπαιδευτικές εξελίξεις και διευκολύνει τις/τους εκπαιδευτικούς να σχεδιάσουν το εκπαιδευτικό τους πρόγραμμα με βάση σαφώς προσδιορισμένα Θεματικά Πεδία που ανταποκρίνονται στη διαθεματική και διεπιστημονική προσέγγιση που υιοθετεί η μεθοδολογία εισαγωγής της αγγλικής γλώσσας στο νηπιαγωγείο, αξιοποιήσαμε τα Θεματικά Πεδία που ορίζονται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών του Νηπιαγωγείου [Πεντέρη, Ε. Χλαπάνα, Ε., Μέλλιου, Κ., Φιλιππίδη, Α. & Μαρινάτου, Θ. (2021). *Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου*. Στο πλαίσιο της Πράξης «Αναβάθμιση των Προγραμμάτων Σπουδών και Δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» του ΙΕΠ με MIS 5035542].

Στο πλαίσιο που ακολουθεί, αναφέρονται τα Θεματικά Πεδία και οι Θεματικές Ενότητες που ενσωματώνουν σύμφωνα με το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών (ΦΕΚ, 2021):

1. **Παιδί και Επικοινωνία** (Γλώσσα & ΤΠΕ)
2. **Παιδί, Εαυτός και Κοινωνία** (Προσωπική και Κοινωνικο-συναισθηματική ανάπτυξη & Κοινωνικές Επιστήμες)
3. **Παιδί και Θετικές Επιστήμες** (Μαθηματικά, Φυσικές Επιστήμες & Τεχνολογία Κατασκευών)
4. **Παιδί, Σώμα, Δημιουργία και Έκφραση** (Κινητική αγωγή & Τέχνες)

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται επιγραμματικά οι ενότητες του εκπαιδευτικού σεναρίου και δίνεται μια συνοπτική περιγραφή του περιεχομένου τους, ώστε να διευκολυνθείτε στο έργο σας.

Ενότητες σεναρίου	Περιγραφή
Θεματική κατηγορία	Εδώ αναγράφεται η θεματική ή οι θεματικές του σεναρίου, π.χ. χρώματα, αριθμοί, φθινόπωρο κτλ
Λογική σεναρίου	Προσδιορίζεται συνοπτικά το σκεπτικό και η λογική του κάθε σεναρίου (πού αποσκοπεί, τι καλύπτει και γιατί).
Προεργασία παιδιών και εκπαιδευτικών	Αναδεικνύει τις ανάγκες και προϋποθέσεις που απαιτούνται ώστε να δημιουργηθεί το πλαίσιο ένταξης του εκπαιδευτικού σεναρίου.
Μαθησιακοί στόχοι	<p>Βασιζόμενοι/ες στην προσέγγιση CLIL, ξεκινάμε περιγράφοντας τους στόχους στα 2 βασικά θεματικά πεδία (Παιδί και Επικοινωνία (πάντα)+ κάποιο κυρίαρχο σε σχέση με άλλα Θεματικό Πεδίο).</p> <p>Στη συνέχεια, παρουσιάζονται οι στόχοι των εμπλεκόμενων Θεματικών Πεδίων που δεν είναι μεν οι κεντρικοί αλλά εμπλέκονται και διανθίζουν τις δραστηριότητες.</p> <p>Επιπρόσθετα και καθώς ασχολούμαστε με μια πολύ σημαντική ηλικία για την υιοθέτηση στάσεων, παρουσιάζονται και οι στόχοι που αναφέρονται στην καλλιέργεια στάσεων (όπως π.χ. διαπολιτισμική επίγνωση, συμμετοχή, συνεργατικότητα, καλλιέργεια ήπιων δεξιοτήτων, σεβασμός, στοιχεία συναισθηματικής νοημοσύνης κτλ). Η ιδιαίτερη έμφαση που δίνουμε στην καλλιέργεια στάσεων οδήγησε στην επιλογή να παρουσιαστούν ως ξεχωριστή κατηγορία.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βασικά θεματικά πεδία • Εμπλεκόμενα θεματικά πεδία • Καλλιέργεια στάσεων
Υλικά και μέσα	Παρουσιάζονται τα υλικά και μέσα που απαιτούνται για την πραγματοποίηση των εκάστοτε σεναρίων.
Περιγραφή της διαδικασίας και των προτεινόμενων δραστηριοτήτων	Σε αυτό το σημείο γίνεται αναλυτική περιγραφή της διαδικασίας και των δραστηριοτήτων. Το τρίπτυχο της διαδικασίας που ακολουθείται είναι κατά βάση κινητοποίηση-εμπλοκή-επέκταση (engage-involve-extend) και σε κάθε σενάριο μπορείτε να βρείτε τα επιμέρους βήματα των δραστηριοτήτων.
Προτάσεις διαμορφωτικής αξιολόγησης	Εδώ παρουσιάζονται ενδεικτικές προτάσεις διαμορφωτικής αξιολόγησης, όπως, για παράδειγμα συγκεκριμένα παιχνίδια, μέθοδοι παρατήρησης και τεχνικές καταγραφής, Portfolio ή E-portfolio (με ζωγραφιές, ηχογραφήσεις παιδιών, κτλ), συνέντευξη με τα παιδιά, συζήτηση στην ολομέλεια κ.ά.

Οι συγκεκριμένες οδηγίες υπάρχουν αναλυτικά και στην Ενότητα 8 της Ασύγχρονης Επιμόρφωσης του EAN:

Αλεξίου, Θ. (2022). *Σχεδιασμός εκπαιδευτικών σεναρίων και δραστηριοτήτων για την εισαγωγή της αγγλικής γλώσσας στο Νηπιαγωγείο*. Επιμορφωτικό υλικό ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στα πλαίσια του Υποέργου 1 «Σχεδιασμός-Εποπτεία εφαρμογής του προγράμματος & δημιουργία επιμορφωτικού και εκπαιδευτικού υλικού» ΑΠΘ της Πράξης «Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την Εισαγωγή της Αγγλικής Γλώσσας στο Νηπιαγωγείο (EAN)» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5093563.

Τα εκπαιδευτικά σεναρία είναι **ενδεικτικά**, δεν αναμένεται να ακολουθούνται κατά γράμμα και εμπλουτίστηκαν με διάφορες θεματικές που συνήθως εστιάζει το πρόγραμμα του νηπιαγωγείου σε όλη τη διάρκεια του χρόνου (Εγώ και οι άλλοι, Φθινόπωρο, Χειμώνας, Άνοιξη, Καλοκαίρι). Το υλικό ολοκληρώνεται μετά από δική σας ανατροφοδότηση, και εμπλουτίζεται μέχρι την ολοκλήρωση του έργου με ψηφιακά παιχνίδια και ποικίλο πολυμεσικό υλικό. Πάντα, όμως, θα αποτελεί ενδεικτικό υλικό, **έναν οδηγό καλών πρακτικών** για να σας καθοδηγεί, να σας δίνει ιδέες αλλά σε καμία περίπτωση να σας περιορίζει στην τάξη. Οι εκπαιδευτικοί είναι εκείνοι που σε συνεργασία και λαμβάνοντας υπόψη τα ενδιαφέροντα των παιδιών και τις συνθήκες σε κάθε σχολείο, αποφασίζουν ποιες και τι είδους δραστηριότητες μπορούν να γίνουν, πόσος χρόνος θα απαιτηθεί, κτλ. Όπως προαναφέρθηκε, τα εκπαιδευτικά σεναρία προσφέρονται ως υλικό για διευκόλυνση και όχι ως έτοιμες συνταγές. Θα πρέπει, επιπλέον, να επισημανθεί ότι, ακόμη και εάν επιλέξετε να χρησιμοποιήσετε κάποιο από τα σεναρία, υπάρχει ευελιξία, τόσο ως προς το ποιες και πόσες δραστηριότητες θα εφαρμόσετε (για παράδειγμα, σε ένα σενάριο μπορείτε να χρησιμοποιήσετε 3 από τις 5 δραστηριότητες ή ένα σενάριο σε κάποια τάξη μπορεί να γίνει σε μία ή 2 ή περισσότερες εβδομάδες) όσο και όπως το πώς θα τις εφαρμόσετε καθώς σας προσκαλούμε να τις τροποποιήσετε και να τις εξελίξετε. Επιπλέον, αναρτάται τακτικά πρόσθετο προτεινόμενο υλικό (τραγούδια, ιστορίες, παιχνίδια, κ.ά.) για διάφορες θεματικές κατηγορίες που ανάλογα με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των παιδιών μπορείτε να χρησιμοποιήσετε με ή χωρίς τροποποιήσεις. Το σημαντικό είναι να θυμάστε πως ό,τι και αν αποφασίσετε να χρησιμοποιήσετε από αυτό το υλικό θα πρέπει να το εντάσετε σε κάποιο σενάριο και όχι να λειτουργεί ως ξέχωρη δραστηριότητα χωρίς πλαίσιο.

Θα παρατηρήσετε ότι χρησιμοποιούμε μια κούκλα/μασκότ ως διαμεσολαβήτρια στα σεναρία (Kiki the koala). Έχετε κι εκεί την ευελιξία να τη χρησιμοποιήσετε και, μάλιστα, για όσο διάστημα κρίνετε κατάλληλο με βάση πάντα την ανταπόκριση των παιδιών. Παρακάτω μπορείτε να δείτε ενδεικτικές προτάσεις για τη βιογραφία της.

Ιδέες και προτάσεις για τη βιογραφία της Kiki the koala

Η Kiki είναι ένα μικρό χαριτωμένο κοάλα από την Αυστραλία. Αν και λατρεύει τη χώρα της, αποφάσισε να ταξιδέψει ανά τον κόσμο για να γνωρίσει και άλλα παιδιά. Η μαμά της είναι η Kate και ο μπαμπάς της είναι ο Ken.

Έχει έναν μικρότερο αδερφό, τον Kevin, μία μεγαλύτερη αδερφή, την Kelly. Το αγαπημένο της χρώμα είναι το μωβ, όπως, άλλωστε, και οι τοίχοι στο δωμάτιό της. Το αγαπημένο της φαγητό είναι τα φρούτα, λατρεύει, μάλιστα, όλα τα φρούτα! Της αρέσει να παίζει διάφορα παιχνίδια και να κάνει πειράματα. Η αγαπημένη της γιορτή είναι τα Χριστούγεννα αλλά και το Halloween. Ο καλύτερός της φίλος είναι ο Kyle, ένα καγκουρό που ζει στην Αυστραλία. Ανυπομονεί να μας γνωρίσει όλους/ες, να μάθει τα δικά μας αγαπημένα πράγματα, τα αγαπημένα μας φαγητά και να μάθει για τις γιορτές και την κουλτούρα της χώρας μας. Δεν μιλά όμως ελληνικά! Μπορούμε να επικοινωνήσουμε μαζί της μόνο στα αγγλικά και έχουμε την/τον κυρία/ο ... που θα μας βοηθήσει! Τι λέτε λοιπόν; Ας μάθουμε τη γλώσσα της και ας τη βοηθήσουμε να μάθει κι εκείνη τη δική μας. *Extra tip: Προσθέστε τουλάχιστον μια αστεία /κωμική ιδιότητα και μια ιδιορρυθμία!*

Τελειώνοντας, κάποια 'πράγματα' που καλό είναι να κάνουμε και άλλα να αποφεύγουμε απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα ώστε να προσφέρουμε στα παιδιά μια ποιοτική μαθησιακή εμπειρία.

Τι δεν κάνουμε	Τι κάνουμε
<ul style="list-style-type: none"> ✗ Δεν διδάσκουμε αλλά διευκολύνουμε την έκθεση στη γλώσσα ✗ Δεν διδάσκουμε γραμματική! ✗ Δεν περιμένουμε και δεν απαιτούμε από τα παιδιά να μάθουν να γράφουν ή να διαβάζουν αγγλικά ✗ Δεν μεταφράζουμε τα πάντα ✗ Δεν διδάσκουμε την αλφαβήτα (Αν το ζητήσουν τα παιδιά, το κάνουμε προφορικά και μόνο μέσα από τραγούδι) ✗ Δεν μιλάμε για μαθήματα αλλά για σενάρια και δραστηριότητες που προσφέρουν πλαίσιο και δημιουργούν την ανάγκη για επικοινωνία ✗ Δεν χρησιμοποιούμε βιβλία, αλλά αξιοποιούμε την παιδική λογοτεχνία και αυθεντικές ιστορίες για παιδιά ✗ Δεν ακολουθούμε κατά γράμμα το πρότυπο σενάριο, χρειάζεται ευελιξία και αυτοσχεδιάζουμε. ✗ Δεν κάνουμε μετωπική διδασκαλία αλλά εμπλέκουμε όλα τα παιδιά στη μαθησιακή διαδικασία ✗ Δεν πιέζουμε τα παιδιά να μιλήσουν αλλά τους δίνουμε χώρο και χρόνο ✗ Δεν κάνουμε συγκρίσεις μεταξύ των παιδιών 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Συνεργαζόμαστε (εκπαιδευτικοί δύο ειδικοτήτων)! ✓ Ακολουθούμε την προσέγγιση CLIL ✓ Διαλέγουμε, επιλέγουμε, τροποποιούμε/προσαρμόζουμε, σχεδιάζουμε δραστηριότητες ✓ Ακολουθούμε το πρόγραμμα σπουδών του Νηπιαγωγείου, δουλεύουμε παράλληλα θεματικές ή συνδέουμε και χιτίζουμε πάνω στις θεματικές που ασχολούνται τα παιδιά ✓ Δίνουμε έμφαση στον προφορικό λόγο και ακολουθούμε τη Λεξική Προσέγγιση μαθαίνοντας όχι μόνο μεμονωμένες λέξεις αλλά και φράσεις στην αγγλική γλώσσα ✓ Δίνουμε σαφείς και απλές οδηγίες για τις δραστηριότητες ✓ Μιλάμε όσο το δυνατόν περισσότερο στα Αγγλικά και όπου και αν χρειάζεται, η/ο νηπιαγωγός βοηθά με τα Ελληνικά ✓ Το κάθε σενάριο μπορεί να κρατήσει από 2 ώρες μέχρι και κάποιες εβδομάδες. Εσείς το κρίνετε ✓ Εσείς οριοθετείτε και το χρονικό όριο κάθε δραστηριότητας, υπό την έννοια ότι μια δραστηριότητα μπορεί να αναπτυχθεί σε περισσότερες από μια διδακτικές ώρες ✓ Προσφέρουμε άπλετο «χώρο και χρόνο» στην εκμάθηση γλώσσας ✓ Προάγουμε την ενεργό συμμετοχή των

	<p>παιδιών και «ακούμε» τις ιδέες και τα ενδιαφέροντά τους</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Αξιοποιούμε τις εμπειρίες, το πολιτισμικό κεφάλαιο και τα γλωσσικά περιβάλλοντα όλων των παιδιών ✓ Οργανώνουμε ομάδες εργασίας με τα παιδιά και προάγουμε τη συνεργασία μεταξύ τους ✓ Παίζουμε μαζί με τα παιδιά!
--	--

Σας ευχόμαστε καλή επιτυχία και να θυμάστε ότι η φαντασία, η αυτενέργεια και η αυτονομία δεν έχουν ταβάνι, αλλά πάντα μας οδηγούν τα παιδιά. Ας ακούσουμε τα παιδιά και ας παίξουμε μαζί τους στα αγγλικά!

